

EKONOMIA

Bulkadetatik, ezinbestean

NAROA ELORTZA
GORROTXATEGI

Bi gai mahai gainean, ezinbestean. Bate-tik, CAF eta Palestina. Bestetik, PSO Eren bueltako ustelkeria sarea. Nondik hasi eta non bukatu ere ez dakit, bulkadez betetako artikulua izango dela jakinda.

Nazio Batuen Erakundeak 40 enpresa salatu ditu, CAF tartean, eta Gazako genozidioan enpresa-aliatu gisa aurkeztu ditu. Piramidearen punta soilik omen da, eta ziur zuzenean eta zeharka Euskal Herriko hamaika enpresa izango direla genozidioarekin eta okupazioarekin negozioa egiten ari direnak. Sidenorrek ustez eten ditu Israelekin dituen negozioak, BDZ (Boikota, Desinbertsioak, Zigorrak) mugimenduaren eta sindikatuen presioen eraginez. Zaila da, baina, eskualde oso bat mantentzen duen enpresa bati buruz ari garenean, langileak ere jabe direnean, funts publikoak tartean daudenean.

Ez dugu zertan hain muturrera joan behar, baina. Hitz egin dezakegu kontsumismo kooperatiboaz, hitz egin dezakegu kutsadura sortzaile nagusienetakoak diren lan elkartuko kooperatiba industrialez, hitz egin dezakegu (praktikan) maila sozioekonomiko jakin batentzat diren hezkuntza proiektu kooperatiboek, hitz egin dezakegu proiektu kooperatiboek azpikontratatuak garbiketa zerbitzu prekarioek. Gauza askori buruz hitz egin dezakegu, gure inkoherentzien jabe egin eta hortik ekinez.

Eta alderdi politikoetako ustelkeria. Zer esango dizuet ba! Nahiko nuke Madrilgoaren oihartzuna izango balute EAJren bueltako ustelkeria kasuek. Baina eskuinaren ustelkeria ez da hain erraz salatzen, eskuina boterean dagoenean.

Dena den, esleipenei buruz ari garela, beste eredu sozioekonomiko bat bultzatzeko aukera zabaltzen digutela gogoratzea ez dago soberan. Oinarriak moldatuta, bultza genitzakeelako proiektu kooperatiboak, elkartasunean oinarritutakoak, bizi baldintza duinak eskaintzen dituztenak, irabaziez harago begiratzen dutenak. Borondate eta bisio politiko beharra, hemen ere. ●

ANALISIA

EUSKALERRIA IRRATIA

Jaiak ere, gizonenak?

LEIRE ARTOLA ARIN

Uda giroan barneratuta, heldu dira herriko festak, baita sexu erasoen salaketan gorakada ere. Gozamenerako guneak sortzeko hilabeteetako lana egiten dute jai eta txosna batzordeetako kideek, eta gorai patzekoa da espazio horiek bermatzeko herritar boluntarioek egiten duten ahalegina. Herriko festak denontzat eremu seguru bilakatzeko esfortzu handia egiten dute, mugimendu feministak bultzatuta. Baina askotan korrontearen aurka igeri egitea bezalakoa da. Indarkeria oinarri duen jendarte matxista, arrazista eta LGBTfobo honen kontrol gabeko muturrak azaleratzen dira parranda giroan, eta protokolo feministek egoera kudeatzen laguntzen badute ere, gizonen ardura-hartzerik gabe jai dugu.

Uler dezagun zer den ardura hartzea, edo gutxienez zer ez den. Ardura hartzea da, adibidez, erasorik ez egitea, gizon zishetero zuri gisa espazioa nola okupatzen duzun ikustea, desberdintzea ligatzea eta astuna izatea, zure komentarioek edo presentzia hutsak non molestatzin duen identifikatzea, zure *anaien* eraso fisiko zein ahizkoen konplize ez izatea. Mugimendu feministaren urteetako lanari esker gizon batzuk hasi dira ohartzen ezin dutela lehen bezala jokatu, baina askotan ez dute ulertzen nola jokatu behar duten. Ez, ardura hartzea ez da eraso egin duen laguna baztertzea, alabari edo arrebari paternalismoz kontuz ibiltzeko esatea, zure lagun emakumeekin ligatzen ari den gizonari kontuak eskatzea –emakume horiek zeureak balira bezala–, eraso bat ikusi eta gizona jipoituz erantzutea edota Poliziari deitzea –erasoa jasan dutenen nahiak zein diren galdetu ere egin gabe–. Ez, hori ez da ardura hartzea, aitzitik, hori ere indarkeria da, emakumeak edo zapalduak gorputz horiek berriro ere zapaltzen dituzulako. Ulertzen?

Aurten ere sanfermin bezperetan Iruñeko kaleak hartu dituzte Iruñerriko feministek, eta argi utzi dute indarkeria matxista orori erantzuteko antolatuta daudela: “Autodefentsa feministaz erantzungo dugu”. Manifestazio zaratsuan, *matxiruloei* esan diete parranda amaitu zaiela, eta gogorarazi dute Poliziak ez dituela zaintzen, baizik eta lagunek. Iruñerriko mugimendu feministak emakumei dei egin die espazio publikoak okupatzera: “Kalea, gaua, gureak dira”. Halere, ez da hain erraza emakumeok tokia egitea plaza publikoetan, festa ereduak ez baitu laguntzen. Uztailaren 6ko txupinazoko irudiak ikustea besterik ez dago; ez da kasualitatea gizonen masa zuri-gorri itogarrian hain emakume gutxi egotea.

Festen inguruan alarmismoa eta beldurraren kultura sustatzeak ere ez du laguntzen emakumeak kalera lasai ateratzen. “Hedabideek erasoen zenbaketa hutsa egiteak elikatu dezake emakumeen edo beste identitate batzuen etsipen eta larritasun sententzia, eta ez dakar gizonen interpelaziorik”, azpimarratu ziguten indarkeria matxistari buruzko LARRU Neko 306 zenbakiko mahaikideek.

Guk autodefentsa feminista dugu babesgune, baina, jaiak denonak izan daitezten, gizonen hartu behar duzue ardura, eta pauso bat atzera egin. Gu ez gara etxean geratuko. ●